Watervisie 2030

Water als verbindend element



Waterschap Rijn en IJssel


Deventer
Schipbeek
Berkel
Zutphen
IJssel
Baakse beek
Grote Beek
Veengoot
Oude IJssel
Doetinchem
Oude Rijn
Aastrang
Lobith
Emmerich

Waterschap Rijn en IJssel

Watervisie 2030

Water als verbindend element

Vastgesteld door het algemeen bestuur op 7 mei 2013

INHOUD

Inhoud

Voorwoord 3

Een korte terugblik 5

Ontwikkelingen en kansen 7

Onze Watervisie 2030 11

Hoogwaterveiligheid op niveau 13

Helder regionaal waterbeheer 17

Stoffen winnen uit de waterketen 23

Hoe het waterschap verandert 27

Voorwoord



Water raakt ons allemaal. Dagelijks hebben we ermee te maken. Thuis, op school, op het werk en in onze vrije tijd. Voor de één is water vanzelfsprekend: dat het schoon is, uit de kraan komt en door de rivieren en beken stroomt. Een ander staat er bij stil dat deze kwaliteiten er niet vanzelf zijn. Er moet elke dag opnieuw aan worden gewerkt. Met als doel het water schoon te houden ente zorgen dat het gebruikt en beleefd kan worden. Door mensen, door bedrijven, door de samenleving als geheel.

Waterschap Rijn en IJssel heeft een speciale verantwoordelijkheid voor het water. We hebben wettelijk vastgelegde taken die aangeven wat de maatschappij van ons verwacht. Namelijk: bescherming tegen hoogwater, beheer en onderhoud van watergangen, vaarwegbeheer en zuivering van het afvalwater. Op die manier houden we droge voeten en blijft het oppervlaktewater schoon. We beheren het regionale watersysteem op een manier die past bij het huidige gebruik van het water, de bodem en de ruimte in onze regio: Zuid-Veluwe, Oost-Gelderland en Zuid-Overijssel.

Die verantwoordelijkheid voor water nemen we graag. In deze Watervisie 2030 laten we zien hoe we dat doen en welke richting voor de toekomst we daarin kiezen. We maken duidelijk hoe we als waterschap zullen omgaan met actuele ontwikkelingen die invloed hebben op het water, en dus op ons werk.

We onderscheiden er vier: klimaatverandering, duurzaamheid, informatisering en sociaal-economische trends. Vanuit deze ontwikkelingen geven we in deze watervisie aan welke koers we gaan varen in de uitvoering van onze taken.

Deze watervisie gaat niet alleen over óns werk, maar ook over de verbinding die wij van daaruit leggen met het werk van andere overheden: de provincies, gemeenten, Rijkswaterstaat en het Rijk. Ons waterbeheer schept vaak randvoorwaarden voor gebruikers van het water, maar biedt ook mogelijkheden en meerwaarde voor maatschappelijke gebruikers, zoals agrariërs en terreinbeheerders, ondernemers en bedrijven, recreanten en burgers. ‘Water als verbindend element’ is daarom het motto van deze watervisie, vanuit onze overtuiging dat we samen verder komen.

Deze watervisie is een bestuurlijk document dat de komende jaren concreter wordt uitgewerkt, onder andere in het volgende Waterbeheerplan 2016-2021.

Hein Pieper *dijkgraaf*



"Recreatie is een belangrijke economische pijler voor de Achterhoek. Om onze sector te laten groeien is goed waterbeheer onmisbaar. Wij denken en werken graag mee aan projecten van het waterschap in deze regio, om optimaal van elkaars kennis en ervaring te profiteren."

Edwin Bomers, eigenaar Recreatiecentrum Marveld te Groenlo

Een korte terugblik

Waterschappen zijn al eeuwen verantwoordelijk voor het regionale waterbeheer. Ze zijn ontstaan uit samenwerkingsverbanden van boeren en andere grondgebruikers. Men sloeg de handen ineen om de almaar veranderende rivierlopen in de Nederlandse delta te beteugelen en de waterstand te reguleren, met dijken, stuwen en gemalen. Het eigenbelang viel samen met het algemeen belang van droge voeten en voldoende water voor de voedselproductie.

In de vorige eeuw zijn veel rivieren en beken rechtgetrokken om water snel te kunnen afvoeren, ten behoeve van een groeiende stedelijke bevolking en de expanderende landbouw. De dijken werden steeds hoger om overstromingen te voorkomen. Pas later kwam daar de zorg bij voor de waterkwaliteit en het behoud en herstel van natuur. Door het opzetten van centrale rioolwaterzuiveringen en het koppelen van waterprojecten aan bredere maatschappelijke doelen, werd het water weer schoner en werd natuur hersteld of behouden.

In de jaren negentig van de vorige eeuw werden door grote en kleine overstromingen de nadelen van het snel afvoeren zichtbaar. De aandacht verschoof naar het ruimte geven aan water, zowel in grote rivieren als in regionale watergangen. In het waterbeheer in steden en dorpen werd de beleving van water belangrijk. Doordat gemeenten regenwater steeds minder af zijn gaan voeren op rioolwaterzuiveringen werd het proces van zuiveren doelmatiger.
Het waterbeheer is, ook in ons gebied, steeds succesvol geweest omdat waterschappen in staat zijn gebleken effectief in te spelen op de bovengenoemde ontwikkelingen.

Ook als Waterschap Rijn en IJssel zijn we dagelijks bezig om, samen met provincies, gemeenten, ondernemers, landbouwers, terreinbeheerders en burgers, het waterbeheer kundig en doeltreffend uit te voeren. Vandaag de dag wordt het watersysteem door deze inspanningen op een degelijke, doelmatige en eigentijdse manier beheerd en onderhouden, zonder onaanvaardbare risico's op overstromingen. Ook nemen de kwaliteiten van het watersysteem in deze regio toe, zowel in het stedelijk gebied, als in het buitengebied.

De geschiedenis leert dat waterbeheer nooit 'af' is. Een waterschap zal voortdurend alert moet blijven op veranderingen, en daar een passend antwoord op moeten geven. Daarom is steeds opnieuw de vraag: hoe moeten we omgaan met die veranderingen, wat betekenen deze voor het waterbeheer in deze regio?



"Provincie en waterschap hebben allebei verantwoordelijkheid voor het regionaal waterbeheer. Hoewel onze rollen verschillen, vullen we elkaar in de praktijk heel goed aan. De nieuwe watervisie geeft daarvoor veel inspiratie voor de komende jaren."

Josan Meijer,
Gedeputeerde

Ontwikkelingen en kansen

We staan als waterschap midden in de samenleving en blijven tijdig inspelen op alle ontwikkelingen die ons werk en onze positie raken. Welke kansen bieden die ontwikkelingen om het waterbeheer nog beter uit te voeren? Voor vier ontwikkelingen zetten wij in het kort deze analyse neer.



Klimaatverandering

Voor het waterbeheer is de klimaat verandering een uitermate belangrijk fenomeen omdat de grotere extremen in het weer toe gaan nemen. Er zal vaker veel neerslag zijn, of juist een tekort aan water. De verwachte extremere buien en langere periodes van droogte hebben effect op onder meer de landbouw, de natuur en het leef-klimaat in stedelijke gebieden. De landbouw krijgt mogelijk een langer groeiseizoen, maar ook opbrengstverlies door droogte.

Voor recreatie en toerisme komen er misschien kansen om nieuwe producten en activiteiten in de markt te zetten. In de steden en dorpen kan hittestress ontstaan, wat de nabijheid van verkoelend water steeds belangrijker maakt. De weersextremen brengen onzekerheden maar ook kansen mee. Voor het waterbeheer ligt er een taak om hierin mede de weg te wijzen.

Als waterschap gaan we aan de slag om ook het watersysteem klimaatbestendig te maken. Eerst toetsen we de huidige inrichting en het huidige beheer op toekomstige risico's op wateroverlast en droogte: waar nemen deze risico's toe en in welke omvang? Vervolgens geven we aan hoe en op welke locatie er op de weersextremen ingespeeld kan of moet worden, door ons en door anderen. Niet alleen om problemen te voorkomen maar ook om kansen te benutten. We kijken daarbij naar de stroomgebieden als geheel, dus zowel naar de mondingen in de grote rivieren, als naar de bovenlopen die veelal in Duitsland ontspringen. Samen met Nederlandse én Duitse partners, in stedelijk én landelijk gebied, analyseren we effecten en benoemen we opgaven per stroomgebied.



Duurzaam omgaan met grondstoffen en energie

Duurzaam omgaan met grondstoffen en energie is een opgave en zoektocht waar veel partijen zich voor inzetten. Dit vanuit het besef dat de huidige fossiele grondstoffen op gaan raken en het gebruik ervan schadelijk is voor het milieu en het klimaat beïnvloedt. Gelukkig maakt technologische vooruitgang het steeds beter mogelijk energie en grondstoffen op een efficiënte manier te winnen of terug te winnen. Overheden, waaronder de waterschappen, vervullen hierin een stimulerende rol, door innovaties en nieuwe technologie toe te passen.

Als waterschap beheren we 13 rioolwaterzuiveringsinstallaties met een groot potentieel om energie en grondstoffen terug te winnen. We gaan deze potenties volop benutten, om stoffen opnieuw beschikbaar te laten maken voor de markt en om ons energieverbruik terug te dringen. Recycling en terugwinning moet op termijn ook leiden tot kostenbesparing.

Het watersysteem zelf biedt eveneens kansen op winning van energie en grondstoffen. Wij zien kansen voor zonne-energie, windenergie, energie uit stromend water en het verwerken van biomassa zoals maaisel en hout. We zullen ondernemers uit de regio kansen bieden hier economisch voordeel uit te halen, door onze voorzieningen als proeftuin aan te bieden. Opdeze manier stimuleren we duurzaamheid, ook in deze regio.



Informatiesamenleving

De informatisering in de samenleving leidt steeds tot nieuwe communicatievormen en daardoor tot nieuwe dynamiek. Communicatielijnen worden korter en de uitwisseling van informatie verloopt sneller door nieuwe technische mogelijkheden. Organisaties worden daardoor eerder op hun taken en verantwoordelijkheden aangesproken. Het managen van verwachtingen is daardoor belangrijker. Tegelijk is het via sociale media, zoals twitter en facebook, makkelijker om mensen te betrekken bij waterthema's en projecten.

Als waterschap gaan we op meerdere schaalniveaus werken. De informatisering helpt ons hierbij, omdat dit het werken in meerdere netwerken kan ondersteunen en omdat dit het leggen van contacten met diverse doelgroepen makkelijker maakt. Het gebruik van sociale media vraagt rondom een calamiteit om een open en eerlijke houding waarin direct publieke verantwoording wordt afgelegd. In de dagen dat er zich geen calamiteit voordoet benutten we sociale media voor het versterken van het risicobewustzijn onder de inwoners. Dat doen we door aan te geven dat we niet in alle omstandigheden droge voeten en schoon water kunnen garanderen.

Sociaaleconomische trends



Veel partijen in de regio worden geraakt door de stagnerende economie en, op termijn, door de vergrijzing. Voor gemeenten en waterschappen leidt de stagnatie en vergrijzing onder andere tot minder inkomsten uit belastingheffing. Tegelijk lopen de kosten op doordat het Rijk taken of kosten (bijvoorbeeld voor dijkverbetering) overhevelt naar de regionale overheden. Bezuinigingen van Rijk en provincies beperken de mogelijkheden op medefinanciering van integrale projecten langs de beken. Kostenbeheersing wordt steeds belangrijker.

De huidige stagnatie biedt ook kansen omdat er nieuwe dynamiek ontstaat, in de regio bijvoorbeeld onder de noemer 'Achterhoek 2020'. Ondernemers, overheden en organisaties slaan de handen ineen om kansen op nieuwe verdiensten te ontwikkelen. Waterschappen pakken hierbij als regionale partners hun rol, door mee te denken en/of te faciliteren.

Ook wij moeten inzetten op lagere kosten, om op termijn de belastingtarieven op een aanvaardbaar niveau te houden. We gaan hiertoe nauwer samenwerken met andere waterschappen en onderzoeken verschuivingen van werkzaamheden naar de markt. Ook willen we als gebiedsbeheerder mensen in de regio ondersteunen bij nieuwe economische ontwikkeling in het buitengebied, bijvoorbeeld het opwekken van duurzame energie of winning van grondstoffen.

Onze Watervisie 2030

Waterschap Rijn en IJssel ziet de voorgenoemde ontwikkelingen als dé uitdagingen voor de toekomst, omdat deze de vorm en inhoud van het waterbeheer direct raken. Hoe gaan we daarmee om en wat betekenen deze voor het waterbeheer in deze regio?

Een multischalig waterschap

We zijn en blijven een regionaal werkende overheid die staat voor een deskundige en betrouwbare uitvoering van zijn taken. De samenwerking met medeoverheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties is uitgebouwd, om doelen beter te kunnen bereiken of om kosten te beheersen. Daarvoor kennen we elkaars doelen en belangen en wisselen we die in regelmatige dialogen uit. Kostenstijgingen beperken we ook door slimmer of duurzamer te werken, en door waar dit verantwoord is taken aan anderen over te laten.
De uitvoering van de ene taak vergt een ander schaalniveau van samenwerken dan een andere taak, daarom werken wij multischalig waardoor we steeds met de juiste partners om tafel zitten. Fuseren is voor ons geen doel, omdat we de gebiedsnabijheid – het werken in en dichtbij de stroomgebieden – koesteren. We tonen onze meerwaarde door onze kennis en ervaring als gebiedsbeheerder maximaal te benutten, zowel in de stroomgebieden als daarbuiten.

Hoogwaterveiligheid op niveau

Ons doel is en blijft een robuuste en kosteneffectieve bescherming van de regio tegen hoogwater. De opgave om grotere hoeveelheden water veilig op de Rijn en IJssel te kunnen opvangen is aanzienlijk. De aanpassingen die daarvoor nodig zijn hebben we in 2030 voor een deel uitgevoerd, samen met de partners in het nationale Deltaprogramma. Voor de rivierdijken worden verschillende beschermingsniveaus gehanteerd, omdat het ene gebied een hogere bescherming vraagt dan het andere gebied. We werken met nieuwe soorten dijken en betrekken gebiedspartijen, andere overheden, ondernemers en burgers meer bij de bescherming van de binnendijkse gebieden.

Helder regionaal waterbeheer

In 2030 wordt het regionale watersysteem klimaatbestendig beheerd en onderhouden. We kennen de risico's op wateroverlast en weten in welke gebieden extreme buien en droogte negatieve gevolgen hebben. In samenwerking met agrariërs, terreinbeheerders en gemeenten werken we aan maatregelen om die extremen op te vangen. Ook werken we samen aan een verbeterslag in de waterkwaliteit. Waar er risico's en knelpunten blijven, geven we dit aan. Als gebiedsbeheerder hebben we nieuwe allianties met ondernemers en burgers en stimuleren we hen om van de stroomgebieden een verdienlandschap te maken: een gebied waar economisch gewin en waterbeheer hand in hand gaan.

Stoffen winnen uit de waterketen

In 2030 blijft het zuiveren van afvalwater met oog op de volksgezondheid de belangrijkste taak. Op basis van de modernste zuiveringstechnieken halen we schadelijke stoffen uit het water, voordat dit teruggaat in het milieu of verder wordt benut. De meeste zuiveringsinstallaties draaien in 2030 op energie die uit het afvalwater wordt opgewekt. Ook in het regionale watersysteem zijn kansen op energiewinning benut. Stoffen in het afvalwater die geschikt zijn voor opwaardering en hergebruik halen we er zoveel mogelijk uit en deze worden opnieuw gebruikt. We stimuleren het scheiden van schadelijke stoffen aan de bron. De partners in de hele waterketen werken nauw samen in gebiedsverbanden, die zijn afgestemd op de kansen en mogelijkheden in het betreffende gebied.



"Wij delen met het waterschap het beheer over het Grenskanaal én de zorg voor de hoogwaterbescherming langs de Rijn. Onze opgaven stemmen wij jaarlijks af, waarbij wij het waterschap zien als deskundige 'buurman'. Buiten het verschil in taal ervaren wij hierin geen grenzen."

Holger Friedrich, Directeur Deichverband Bislich-Landesgrenze

Hoogwaterveiligheid op niveau

Waar staan we voor?

Als waterschap zijn we verantwoordelijk voor het op orde houden van rivierdijken en regionale keringen voor het beschermen van het achterland tegen overstromingen. We doen dat op een robuuste en kostenefficiënte wijze. We hebben een slagvaardige calamiteitenorganisatie, die in actie komt bij opkomend overstromingsgevaar.

Wat is er anders in 2030?

Vanwege de klimaatverandering anticiperen we op grotere afvoeren op de grote rivieren. Hetvolume aan water dat bij Lobith ons gebied binnenstroomt kunnen we tot een maximum van16.000m^3 per seconde keren, maar stijgt op lange termijn mogelijk naar 18.000m^3 per seconde. Daarvoor zijn aanpassingen in de stroomgebieden nodig.
We werken samen met onze partners aan een goede bescherming van het gebied tegen overstromingen. Absolute veiligheid bestaat hierin niet. De dijken bieden bescherming tegen hoogwater dat met een kans van eens per 1250 jaar voorkomt en die bescherming blijven we bieden. In de toekomst zal hoogwater echter vaker en in grotere omvang gaan voorkomen.
Om daarop voorbereid te zijn werken we met een risicobenadering, die inhoudt dat de gevolgen van een doorbraak binnen een dijkring meewegen in het bepalen van het gewenste beschermingsniveau. Op basis van deze benadering vinden we toekomstige verschillen in beschermingsniveaus, tussen dijkringen onderling, verantwoord. Niet voor alle dijkringen zal eenzelfde hogere bescherming met bijbehorende maatregelen nodig zijn.
Daarmee kan ook de kostenstijging beheerst worden.
In het landelijke denken over waterveiligheid is het principe van meerlaagsveiligheid inmiddels gemeengoed geworden. Dit principe gaat uit van drie manieren van risicobeheersing:
1 dijken op orde hebben en houden;
2 bescherming door ruimtelijke (her)inrichting achter de dijken
3 een effectieve regionale rampenbestrijding.
Als waterschap gaan wij dit principe toesnijden op onze regio.

Hoe gaan we de watervisie realiseren?

Dijken op orde hebben en houden

De prioriteit voor een goede veiligheid is en blijft het op orde hebben en houden van de dijken en kunstwerken. Dit doen we door een hoog niveau van beheer en onderhoud.
Het probleem van ‘piping’ – zanduitspoeling onder dijken door – zullen wij in de nabije toekomst veel aandacht geven. Dit probleem doet zich vooral voor in gebieden waar zandlagen dicht aan de oppervlakte liggen. De nieuwe inzichten over piping bepalen mede de omvang en volgorde van toekomstige dijkversterkingen.
Samen met de partners uit het Deltaprogramma – de riviergemeenten, Rijkswaterstaat, provincies en Ministerie IenM – onderzoeken we waar innovaties in het dijkbeheer mogelijk en nuttig zijn. We werken mee aan de ontwikkeling van een nieuw soort dijken, zoals brede deltadijken, die nagenoeg ondoorbreekbaar zijn. Door maatwerk te leveren en slim gebruik te maken van nieuwe technieken verwachten we tegelijk de kostengroei voor hoogwater-bescherming te kunnen beperken.

Wat betekent de watervisie voor concrete gebieden?

- Bij de hoogwaterbescherming in de regio Oost-Gelderland werken Nederland en Duitsland samen. De dijkring langs de Bovenrijn loopt 40 km langs de Niederrhein door. Als deze dijkring aan de Duitse zijde doorbreekt kan een groot gebied via het dal van de Oude IJssel overstromen. Voor de gezamenlijke bescherming van dit gebied starten we met de Nederlandse partners en de verantwoordelijke Duitse instanties in Noordrijn-Westfalen een hoogwateroverleg.

- De Liemers is in de regio het meest kwetsbaar voor overstromingen. Oorzaken hiervoor zijn de relatief grote verstedelijking, de diepe ligging van het gebied en de kwel- en piping-gevoeligheid. Een hoger beschermingsniveau voor dit gebied ligt voor de hand. Daarnaast kan een Deltadijk langs het Pannerdens kanaal of Bovenrijn het risico sterk verminderen.

- Ten zuiden van Zutphen sturen we op een toekomstbestendige oplossing voor de waterkering langs het kanaal van Hackfort. Vanwege de huidige normstelling en het daarbij behorende beheer en onderhoud, functioneert deze kering nu niet voldoende als grens tussen twee dijkringen langs de IJssel, die bij Hackfort bij elkaar komen. Als de scheidingsfunctie wél goed op orde is, kunnen grote(re) investeringen in de dijkringen zelf achterwege blijven.

- De stedelijke gebieden, Arnhem en Zutphen, vertegenwoordigen een grote maatschappelijk-economische waarde. De dijkringen langs deze steden beschermen deze gebieden. Daar vinden wij een hoger beschermingsniveau op termijn gewenst.

Bescherming door ruimtelijke oplossingen

Waterveiligheid moet een belangrijker onderdeel worden van afwegingen in de ruimtelijke ordening, omdat de ruimtelijke inrichting mee kan helpen de gevolgen van een overstroming te beperken. We gaan samen met de Delta-partners vaststellen waar ruimtelijke maat-regelen het doel van hoogwaterbescherming kunnen dienen. Daarbij gaat het onder meer om goede evacuatieroutes, het verhoogd aan-leggen van nieuwe stedelijke gebieden en het ruimtelijk 'opdelen' van gebieden. Dit laatste betekent bij een overstroming dat slechts een deel van het binnendijkse gebied onder water komt te staan. We brengen onze kennis en ervaring in bij het zoeken naar concrete moge-lijkheden. Herstructurering of nieuwbouw van woon- of bedrijventerreinen biedt hiervoor de beste kansen. De functie van opvang van water moet uiteraard zorgvuldig met de bewoners en gebruikers van deze gebieden worden afgestemd.

Effectieve calamiteitenbestrijding

Bij een eventuele dijkdoorbraak is het essentieel dat burgers en bedrijven tijdig maatregelen treffen en in het ergste geval vlot kunnen evacueren. De veiligheidsregio gaat hier over; samen met hen houden we regelmatig calami-teitenoefeningen waardoor de aandacht voor hoogwaterrisico's bij alle partners levend blijft. Nieuw is dat wij voortaan ook samen met de riviergemeenten rechtstreeks met burgers en ondernemers zullen communiceren als er sprake is van verhoogde risico's of calamiteiten.

Ondanks alle beschermende maatregelen is er altijd een restrisico op overstromingen. Burgers en ondernemers hebben een eigen verantwoordelijkheid om hiermee om te gaan. Om die verantwoordelijkheid te kunnen nemen moeten die risico's wel bekend zijn en ook welke voorzorgsmaatregelen men kan treffen. Wij werken mee aan die bewustwording door informatie en kennis beschikbaar te stellen en te communiceren.



"Boeren en waterschappers zijn praktisch ingestelde mensen, die elkaar als het nodig is snel weten te vinden. In de gesprekken voor de watervisie is dat ook goed gelukt. Voor de toekomst werken wij graag mee aan een klimaatbestendig waterbeheer, vanuit het LTO 'Deltaplan agrarisch waterbeheer'."

Dirk-Siert Schoonman,
Voorzitter LTO-Noord
Gelderland

Helder regionaal waterbeheer

Waar staan we voor?

Als waterschap zijn we verantwoordelijk voor het beheer van het oppervlaktewater en het grondwater in onze regio. Samen vormen deze het watersysteem. We zorgen voor een beheer en onderhoud dat past bij de ruimtelijk toegekende functies in de stroomgebieden. Als de functies veranderen passen we de inrichting van de watergangen zo nodig aan.

Wat is er anders in 2030?

Vanwege de klimaatverandering anticiperen we in het regionale watersysteem op grotere piekafvoeren én langere periodes van droogte. Beken en watergangen zullen door minder neerslag en grotere verdamping vaker droogvallen. Voor de natte natuur is verdroging nu al een probleem, dat in de toekomst alleen maar groter wordt. Landbouwgewassen worden door de toename van droogte meer afhankelijk van een goede watervoorziening. Het grondwater wordt beïnvloed wat effect heeft op de drinkwaterwinning. De toename van hevige buien vergroot de kans op wateroverlast, vooral in stedelijke gebieden. Daar kunnen ook pieken in de temperatuur ontstaan (hittestress) met gevolgen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. Voor de zwemwateren betekenen hoge temperaturen een groter risico op blauwalg.
Door deze veranderingen is het niet meer mogelijk om de huidige gebruiksfuncties onder alle omstandigheden optimaal te bedienen. Als waterschap lopen we hier tegen grenzen van maakbaarheid aan. We zullen daarom in overleg met onze omgeving bepalen hoe we onze mogelijkheden het beste afstemmen op de wensen van belanghebbenden.

Om het waterbeheer betaalbaar te houden, gaan we de volgende prioriteiten stellen:

- Gebruik: we kunnen niet alle gebruiksfuncties overal bedienen. Nu liggen veel functies vaak in een klein gebied, waardoor tegenstrijdige belangen dicht bij elkaar voorkomen. Dus moeten we samen met de gebruikers minder optimale condities accepteren of vaker heldere keuzes maken voor één bepaalde functie. Die keuzes baseren we op de kenmerken van het watersysteem en de natuurlijke potenties van een gebied.
- Risico's: we kunnen niet alle functies altijd bedienen. Ons beheer en onderhoud is ingesteld op de neerslagsituatie die het vaakst voorkomt. Klimaatverandering maakt het onvermijdelijk te accepteren dat er situaties van droogte of wateroverlast ontstaan waar we ons niet op kunnen voorbereiden, omdat dit onbetaalbaar is. Samen met grondgebruikers proberen we die gevolgen niettemin zo klein mogelijk te houden.
- Taken: we kunnen niet alles alleen. Als waterschap bieden we een basisvoorziening voor de gebruiksfuncties in de regio. Voor het 'meergebruik' hebben burgers, ondernemers en organisaties een eigen verantwoordelijkheid. Waar er meerwaarde voor alle partijen ontstaat, zijn wij bereid te faciliteren of te ondersteunen. Als waterschap zijn we in dat geval een onderhandelingspartner die het benutten van de stroomgebieden als verdienlandschap stimuleert.

Hoe gaan we de watervisie realiseren?

Helder omgaan met waterkwantiteit

We zorgen ervoor dat het watersysteem in deze regio minimaal voldoet aan de provinciale toetsnormen voor wateroverlast. Dit betekent dat landbouwgronden gemiddeld niet vaker overstromen dan eens per 10 jaar. Er moet nader worden bezien of met name voor akkerbouwgrond een hoger niveau kan worden bereikt. Voor bebouwd gebied is het criterium eens per 100 jaar. Deze normen zien we als basisbeschermingsniveau. In de meeste stroomgebieden is de bescherming nu groter dan deze normen aangeven, waardoor er voldoende ruimte is in het watersysteem. De ruimte in het watersysteem kan in de toekomst nodig zijn om neerslagpieken op te vangen, waardoor het huidige beschermingsniveau kan wijzigen. We gaan onderzoeken of er op deze manier meer onderscheid in beschermingsniveau in het landelijk gebied mogelijk is. Bij nieuwe projecten moet nader worden afgewogen of het huidige beschermingsniveau gehandhaafd kan blijven.

Om neerslagpieken in het watersysteem op te vangen blijven we uitgaan van de drieslag 'vasthouden, bergen en afvoeren', maar niet altijd en overal in die volgorde:

- We stimuleren dat regenwater meer wordt vastgehouden in de kleinere watergangen van het watersysteem, bijvoorbeeld door het stuwpeil te verhogen. Hierdoor kan het risico ontstaan dat er bij piekbuien vaker lokaal wateroverlast ontstaat, binnen de afgesproken risiconormen.
- Het afvoeren verloopt via verzamelwatergangen en hoofdwatergangen. Deze bieden meestal voldoende ruimte voor piekbuien, of er zijn kades aangelegd om overstroming van het achterland te voorkomen. Wanneer dat in de toekomst nodig is, wordt extra ruimte gezocht op laag liggende natuurzones of landbouwpercelen.
- Het bergen van water in retentiegebieden is alleen nodig als, ondanks het vasthouden van water, de afvoer in extreme situaties groter wordt dan de afvoercapaciteit. We gaan toetsen of de huidige retentiegebieden op de lange termijn volstaan, mede om te voorkomen dat de afvoer uit onze regio wordt afgewenteld op de rivieren Rijn en IJssel.

Het uitwerken van de drieslag 'vasthouden, bergen, afvoeren' is maatwerk voor gebieden met een complexe verweving van natuur- en landbouwgebruik. Dit maatwerk leveren we nu op basis van detailstudies naar het 'gewenste grond- en oppervlaktewater regime' (GGOR). Voor minder complexe gebieden hanteren we in de toekomst een eenvoudiger maar wel transparante aanpak en afweging. Deze studies en het uitwerken van maatregelen doen we in samenspraak met de grondeigenaren en gebruikers, om maximaal van ieders gebiedskennis gebruik te maken.

Met de naburige Duitse waterbeheerders spreken we af hoe zij in de Duitse bovenlopen van de grote beken afwenteling van piekafvoeren naar onze regio gaan voorkomen. Én hoe zij met verdroging om denken te gaan. We werken grensoverschrijdend samen, omdat we dan effectief van de gezamenlijke kennis gebruik maken en mogelijk kosten kunnen besparen. Om het watersysteem met het oog toenemende droogte klimaatbestendig te maken zal er meer water in de bodem, op landbouwpercelen,in natuurgebieden en in kleine watergangen vastgehouden moeten worden. De vraag naar zoetwater van landbouwers en natuur- en terreinbeheerders zal in de toekomst door langere droge periodes waarschijnlijk toenemen.

Samen met de landbouw willen we werken aan een duurzaam bodem- en waterbeheer, wat zowel ten gunste kan komen van het watersysteem als de gewasopbrengsten. Dergelijke maatregelen helpen bij het handhaven van een goede watervoorziening voor de gebruikers, waaronder de drinkwaterwinning. We doen een beroep op de gebiedspartners, om samen te bezien op welke locaties en welke termijnen

maatregelen gericht op bestrijden van verdroging mogelijk zijn.
Hoewel de inrichting van de stroomgebieden voor de huidige gemiddelde neerslagsituatie voldoet, is het onzeker hoe dit op middellange termijn zal zijn. Daarom gaan we de kennis en het bewustzijn van de risico's op wateroverlast en de problemen van droogte bij burgers en boeren vergroten, door daarover actief en laagdrempelig informatie te geven.

Inrichting, beheer en onderhoud op maat

Het onderhoud van de watergangen is afgestemd op het grondgebruik en de lokaal gewenste watersituatie. Als waterschap zijn we verantwoordelijk voor het 'op profiel' houden van de watergangen. In de huidige situatie doen we dit voor een groot deel van het watersysteem, ook voor kleine lokale sloten. In het onderhoud werken we volgens bestaande wetgeving om kwetsbare populaties van bedreigde en beschermde soorten niet in gevaar te brengen.
We spannen ons in om bepaalde watergangen natuurlijker in te richten en te onderhouden. Dit doen we voor behoud of versterking van typische beeksoorten die eerder door normalisatie en kanalisatie zijn verdwenen.

Ook in het onderhoud moeten we rekening houden met weersextremen. Watergangen die cruciaal zijn voor de afvoer in landbouwgebieden, vergen intensiever onderhoud dan watergangen in natuurgebieden, waar een periodieke overstroming juist wenselijk kan zijn. De onderhoudskosten zullen naar verwachting stijgen wanneer door hogere temperaturen planten in het voorjaar eerder gaan uitlopen. Op den duur kan hierdoor een extra maaironde nodig zijn.
Het serviceniveau dat wij tot in de kleinste watergangen bieden is geen vaststaand gegeven. We zoeken naar maatschappelijke kansen om het onderhoud van kleine, lokale sloten anders te organiseren. Dit vanuit onze visie dat het buitengebied meer als verdienlandschap ontwikkeld kan worden.

Onze beekherstelmaatregelen concentreren we op watergangen waarvan de watervoerendheid zeker is. Veel typische beekvissen kunnen zich niet handhaven op trajecten waar het water 's zomers stil staat. Het maakt daarbij niet uit of de watergang wel of niet natuurlijk is ingericht. Bij beekherstel proberen we niet per se de situatie van 150 jaar geleden te herstellen, bijvoorbeeld door oude meanders weer aan te takken. Sindsdien is er veel veranderend aan afvoerpatronen, zowel door menselijk ingrijpen als klimaatverandering.
Waar mogelijk zullen we beken zichzelf laten vormen, bijvoorbeeld door met dood hout meandering op gang te brengen. Ook erkennen we dat extensiever onderhoud net zo effectief kan zijn voor biodiversiteit als het aanpassen van een beekloop. Deze andere aanpak biedt kansen om tegen geringere kosten een hoog ecologisch rendement te halen, waar dat gezien de gebruiksfunctie gewenst is.

Zorg voor een goede waterkwaliteit

In de afgelopen decennia is de ecologische kwaliteit van veel beken aantoonbaar verbeterd door vermindering van nutriënten en belasting uit het riool. In de Oude IJssel dreef circa 30 jaar geleden nog regelmatig dode vis rond terwijl er nu zwemwedstrijden worden georganiseerd.
De verbeterde ecologie kan echter door klimaateffecten zoals hogere watertemperaturen en lagere waterstanden onder druk komen te staan. Om in dergelijke gevallen de flora en fauna kans te geven op verplaatsing, blijven wij ons inzetten voor groenblauwe verbindingszones in het landschap, zoals die recent zijn opgenomen in het Gelders natuurnetwerk.

We verwachten een toename van nieuwe schadelijke stoffen in het oppervlaktewater, zoals hormoonverstoorders, medicijnresten en nanostoffen. De huidige afvalwaterzuiveringsinstallaties kunnen dit soort stoffen (nog) niet verwijderen, waardoor mogelijk ook een effect op het grondwater ontstaat. Om dit probleem de baas te kunnen gaan we nieuwe initiatieven ontplooien.

We blijven werken aan een goede grond- en oppervlaktewaterkwaliteit en hanteren voor de beoordeling de geldende normen, gebaseerd op de Kaderrichtlijn Water. We beschikken over een schat aan gegevens over de chemische en ecologische waterkwaliteit in onze regio. Op basis daarvan signaleren en agenderen we te zware belastingen van het oppervlaktewater, of vervuiling met de genoemde nieuwe stoffen. Want voor de waterkwaliteit zijn we niet als enige verantwoordelijk. Ook de grondgebruikers in de stroomgebieden hebben hier invloed op en zullen wij dus op de waterkwaliteit aanspreken. We kaarten de problematiek van nieuwe stoffen op regionaal en nationaal niveau aan, en stimuleren dat deze zoveel mogelijk bij de bron worden aangepakt. Hiervoor gaan we in gesprek met producenten, gebruikers, bedrijven, de landbouw, gemeenten en de naburige Duitse waterbeheerders. We onderzoeken of afspraken op gebiedsniveau effectief zijn om de huidige vuilbelasting op langere termijn te verminderen.

Wij beïnvloeden zelf de waterkwaliteit via het effluent (gezuiverde water) van de afvalwaterzuiveringsinstallaties. Voor dit effluent gelden nationale kwaliteitsnormen, die we als basisniveau zien. We zuiveren boven dit niveau op locaties waar het effluent een grote bijdrage levert aan de waterkwaliteit in de beken. Ook verkennen we innovatieve zuiveringstechnieken, met als doel om de 'nieuwe' risicovolle stoffen te verwijderen.

Water verrijkt stedelijk gebied

Het beheer van het water in stedelijk gebied vergt eigen accenten vanwege de grote bewoningsdichtheid en bedrijvigheid. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het afvalwater, regenwater en grondwater binnen de bebouwde kom. Als waterschap verzorgen we het beheer en onderhoud van de watergangen in het stedelijk gebied. Samen werken we aan de kwaliteit van de stedelijke leefomgeving.
Door klimaatverandering is er in steden en dorpen, afhankelijk van de hoogteligging, meer kans op wateroverlast op straat. Ook overstroming van watergangen raakt hier direct veel mensen en gebouwen. Samen met gemeenten, burgers en ondernemers zoeken we naar locaties in en aan de randen van stedelijk gebied, waar het overtollige water tijdelijk 'geparkeerd' kan worden. Ook gaan we de sponswerking van de stedelijke bodem optimaal benutten. Op die manier kunnen we de risico's op wateroverlast voor woongebieden en bedrijventerreinen beperken.

Het stedelijk water is extra gevoelig voor voedingsstoffen. Als de kwaliteit van vijvers in woonwijken niet op orde is krijgen veel mensen daar last van. Blauwalgen en botulisme kunnen zelfs gevaarlijk zijn voor mens en dier. In stedelijk water zitten veel voedingsstoffen door onder andere bladeren, het voeren van dieren en overstorten van het riool. In de toekomst zal stedelijk water sneller opwarmen en in droge perioden ook minder stromen. Vooral ondiepe en geïsoleerde vijvers hebben hier last van. Daardoor zal er snel zuurstofgebrek optreden, met vissterfte en stank als gevolg. Bij aanpassing of aanleg van stedelijk gebied adviseren wij het stedelijk water zo in te richten dat dit minder kwetsbaar wordt voor de belasting met voedingsstoffen.

Water heeft de inwoners van onze steden en dorpen veel te bieden als het gaat om beleving, ontspanning en recreatie. Die potenties willen we verder benutten. Ook daarvoor zitten we aan tafel bij de gemeenten en denken we mee in plannen voor herinrichting van stedelijk gebied. Regenwater komt niet meer in de riolering bij het afvalwater; afkoppelen van het riool en laten beleven door burgers blijven we stimuleren.

Water voor economie en vrije tijd

In onze stroomgebieden zijn tal van mooie beken en riviertjes aanwezig, waar recreanten van genieten en die toeristisch worden benut. Bekende voorbeelden zijn de Berkel, Buurserbeek, Oude IJssel, Veluwse sprengbeken en de Winterswijkse beken. Het is vaak de combinatie van kwaliteiten die een gebied of beek zo bijzonder maakt, bijvoorbeeld fraaie stedelijke

Wat betekent de watervisie voor concrete gebieden?

- Het verstedelijkte gebied in de Liemers zal de komende decennia nog een flinke groei van bebouwing laten zien. De grotere verharding beperkt in de toekomst de capaciteit om piekbuien in dit gebied op te vangen. Daarom gaan wij samen met de gemeenten, ondernemers en burgers in dit gebied op zoek naar innovatieve mogelijkheden voor wateropvang. Voorbeelden zijn het benutten van dakoppervlak voor waterberging, het vergroten van de sponswerking van de bodem en het zoeken van bergingslocaties in combinatie met het tracé van de verlengde A15.

- In het stroomgebied van de Baakse Beek-Veengoot wordt onder regie van het waterschap op kleine en grote schaal gebiedsgericht gewerkt. Er is hier niet één oplossing voor de wateropgaven, omdat het gebied en de gebruikers zo verschillend zijn. Op basis van een gezamenlijke agenda werken we met belanghebbenden aan een optimale inrichting en beheer van dit stroomgebied, met een breed scala aan oplossingen tot gevolg: water vasthouden in de bovenlopen, bergingsgebieden in de middenlopen, en ecologische inrichting in de landgoederenzone.

- De Berkel is de grootste grensoverschrijdende beek in onze regio. In dit stroomgebied wordt al jaren tussen Nederlandse en Duitse burgers, organisaties en overheden samengewerkt. Deze alliantie gaat het concept van 'Flusslandschafte' benutten om een Duits-Nederlandse 'watervisie' voor de Berkel te maken. Hierdoor ontstaat één grensoverschrijdend toekomstbeeld voor deze rivier. Hiervan gaat een impuls uit voor het slim ruimtelijk combineren van opgaven voor regionale wateroverlast, natuur en landschap, landbouwkundig gebruik, stedenbouw en industriële activiteiten. We leren van elkaar en stimuleren elkaar om zowel letterlijk als figuurlijk grenzen te verleggen.

bebouwing, cultuurhistorische objecten of een afwisselend landschap.
Het verbinden van waterbeheer met breder maatschappelijk gebruik vinden wij zeer waardevol. Daarvoor blijven we ons openstellen.
Dit doen we niet alleen fysiek, door toegang te geven tot de onderhoudspaden, maar ook door mee te denken in de mogelijkheden voor het ontwikkelen van toerisme en andere verdienmodellen in het buitengebied. Ook ondersteunen we de zorg voor cultuurhistorische objecten en archeologisch erfgoed.

Met name de streekeigen historische ontwikkeling van onze regio laat zich goed vanuit het watersysteem kennen. Het beleven van die ontwikkeling door educatie en excursies blijven we stimuleren.

Speciaal voor de officieel aangewezen zwemwateren in onze regio zijn en blijven we alert op de waterkwaliteit. Over het algemeen is die kwaliteit uitstekend, maar door weersextremen zullen er in de toekomst grotere risico's op vervuiling ontstaan.

Vanuit onze verantwoordelijkheid voor het vaarwegbeheer op de Oude IJssel faciliteren we de economische ontwikkelkansen langs deze rivier.

Het serviceniveau dat we voor de beroepsvaart bieden kan worden verhoogd als daar voldoende draagvlak en financiële middelen voor zijn. Ook staan we open voor het overnemen van het overige vaarwegbeheer in onze regio, te weten het Twentekanaal.



"Ik werk al een aantal jaren samen met het waterschap aan verbetering van de waterkwaliteit in mijn gemeente. Die gaat zelfs zo ver dat het waterschap nu onze rioolgemalen onderhoudt. Ik waardeer de nuchtere en praktische aanpak van de waterschappers. Hou dit vooral zo!"

Harriët Tiemens,
wethouder te Rheden

Stoffen winnen uit de waterketen

Waar staan we voor?

Als waterschap zorgen we voor het transport en het zuiveren van riool- en afvalwater op diverse zuiveringsterreinen. Op die manier voorkomen we gezondheidsproblemen voor burgers en in de veeteelt. Ook hebben we hierdoor de vervuiling van het oppervlaktewater de afgelopen decennia sterk teruggedrongen.

Wat is er anders in 2030?

We ontdekken sinds enkele jaren meer probleemstoffen in het afvalwater die gevaarlijk zijn voor de volksgezondheid, de veeteelt en het watermilieu. In 2030 halen wij met ultramoderne zuiveringsinstallaties medicijnresten, hormonen en andere humaan gevaarlijk stoffen uit het afvalwater, voordat wij het resterende water teruggeven aan de samenleving en het milieu.
Het is ook steeds beter mogelijk om grondstoffen en energie terug te winnen uit het afvalwater. We streven er als waterschappen naar in 2030 samen met bedrijven alle grondstoffen die waarde hebben terug te winnen en opnieuw te gebruiken. Voorbeelden zijn eiwitten, vetzuren, koolstof, mineralen (stikstof, fosfaat, kalium), metalen, medicijnen, vezels en energie. Het hergebruik geldt ook voor het water zelf, in verschillende kwaliteiten.

Afvalwater is dus een potentiële bron voor nieuwe producten geworden. Daarnaast biedt gebruik van afvalwater mogelijkheden voor nieuwe teelten, zoals de teelt van kroos, riet, mossels, viskweek en algen.

We verwachten dat het verwaarden van afvalwater in de toekomst een grote vlucht gaat nemen. Daarbij kijken we naar de hele waterketen, inclusief grondwaterwinning voor drinkwater, om bij alle stappen in die keten de grondstofkringlopen zo goed mogelijk te sluiten.
Ook de potenties om energie uit afvalwater en slib terug te winnen worden in 2030 breed benut, in ieder geval voor het eigen gebruik op de zuiveringsinstallaties.
In sommige stedelijke gebieden en bedrijventerreinen kan het op termijn efficiënter zijn om mobiele, kleinschalige zuiveringsinstallaties te bouwen, die stoffen dicht bij de bron scheiden, in plaats van met het afvalwater over grote afstand te verpompen. Onze uitdaging is om te zoeken naar het juiste schaalniveau van samenwerken, zowel bij de ontwikkeling en bedrijfsvoering van de afvalwaterketen als één geheel, als bij het terugwinnen van grondstoffen. De samenwerking die nu al bestaat met gemeenten, het drinkwaterbedrijf en ondernemers zal verder intensiveren en zich per regio verder ontwikkelen.

Hoe gaan we de watervisie realiseren?

Verwaarden op maat

De afgelopen decennia zuiverden we met succes het afvalwater om vervuiling van onze leefomgeving, milieu en natuur te voorkomen. De volksgezondheid en gezondheid van de veestapel zijn hierdoor sterk vooruit gegaan. Sinds kort zijn we in een transitieproces om uit het afvalwater zowel energie als grondstoffen te winnen en om ook nieuwe probleemstoffen eruit te halen. De huidige verwerking van zuiveringsslib in grote samengevoegde stromen

Wat betekent de watervisie voor concrete gebieden?

- Bedrijventerrein Innofase / Nieuwgraaf: Het bedrijventerrein Innofase is een broedplaats voor innovaties op het gebied van scheiding van grondstoffen, mede door de schaalgrootte van de verwerkingsbedrijven die er gevestigd zijn. We zetten ons afvalwaterzuiveringsterrein hier in als 'HUB' voor andere partijen. Samen met gemeenten en provincie stimuleren we zo het sluiten van grondstofkringlopen.

- RWZI Haarlo: Het terrein van de gerenoveerde en vergrote zuiveringsinstallatie bij Haarlo staat open voor medegebruik door met name landbouwondernemers. Deze locatie wordt een knooppunt waar initiatieven uit het buitengebied bij elkaar komen ten behoeve van terugwinnen van grondstoffen.

- Zutphen-Lochem: We werken samen met gemeenten en bedrijven in de regio Zutphen-Lochem om het afvalwaterzuiveringsterrein bij de IJssel tot een knooppunt voor toekomstige ontwikkelingen te maken. Zuiveringsslib is hier de drager voor (terug)winning van grondstoffen. Industriële stromen zullen op maat worden verwerkt en het gezuiverde water kan van nut zijn voor de singels, grachten en het Berkelpark van Zutphen.

- Doesburg: Hoogteverschillen in beken, onder andere bij de monding van de Oude IJssel bij Doesburg, bieden kansen op de winning van energie uit waterkracht. We stellen de locatie van het stuw- en sluiscomplex hiervoor beschikbaar en denken mee over de praktische uitwerking.

met het zuiveringsproces aan het eind van de ‘pijp’ is een flinke kostenpost. Het terugwinnen zorgt voor vermindering van de hoeveelheid overblijvend slib, waardoor het verwijderen daarvan goedkoper wordt.
Er zal een marktafzet voor de grondstoffen moeten zijn om de winning rendabel te maken. Hiervoor hebben we ondernemers nodig. We zoeken daarom partners in het transitieproces die aanvullend zijn op onze eigen kennis en ervaring. Samen met hen werken we via proefprojecten aan deze vernieuwing.

Samenwerken in de waterketen

De huidige allianties met gemeenten in de opvang en het transport van afvalwater bouwen we uit naar het drinkwaterbedrijf, woningbouwverenigingen en bouwexploitanten. Waar dat efficiënt is stemmen we investeringen, bijvoorbeeld in meetnetten, automatisering en watertransport, op elkaar af. We zien een goed functionerende (afval)waterketen als één systeem en het werk daaraan als een gezamenlijke opgave. Ook met deze partners gaan we via pilot-
projecten de potenties van verdergaande samenwerking na. Renovaties op wijkniveau bieden bijvoorbeeld kansen op gezamenlijke innovaties in de levering en het transport van water. Gezuiverd water kan in verschillende kwaliteiten aangeboden worden, bijvoorbeeld als proceswater voor bedrijven, in de landbouw of in beken die door de klimaatverandering verdrogen. Ook om deze potenties te benutten is samenwerking nodig.
Ook denken en doen we mee aan verkenningen van, en proeven met decentrale zuivering van afvalwater in steden en dorpen. Dit is nuttig om bijvoorbeeld medicijnresten en urine aan de bron te scheiden of om warmte uit het afvalwater te winnen. Voor het landelijk gebied ondersteunen we de zoektocht van gemeenten naar een doelmatige mix van drukriolering, individuele zuiveringen en septic tanks, met een voldoende beschermingsniveau voor het lokale watermilieu als uitgangspunt.

Duurzame ontwikkeling en energiewinning

Als regionale overheid stimuleren wij duurzaam omgaan met grondstoffen en energie. Niet alleen in onze eigen werkprocessen, maar ook in de lokale en regionale economie. De terugwinning van energie en fosfaat op alle zuiveringen passen we toe waar dat op termijn kosten bespaart.
Onze zuiveringsterreinen kunnen worden benut door innovatieve bedrijven.
De terreinen moeten knooppunten worden voor bedrijven die zich richten op duurzame ontwikkeling in relatie tot het proces van grondstofwinning of zuivering. Hierdoor ontstaan er fysiek korte lijnen in de recycling van grondstoffen.

Voor het ontwikkelen van duurzame energie zien we ook in ons watersysteem op kleine schaal kansen. We ondersteunen proeven om energie uit stromend of vallend water te onttrekken en bieden onze voorzieningen als proeftuin aan.
Ook gaan wij mogelijkheden voor het gebruik van zonne-energie, bijvoorbeeld voor het aandrijven van stuwen en energieproductie door planten en brandstofcellen benutten. In onze eigen bedrijfsvoering werken we aan een forse vermindering in het gebruik van fossiele brandstoffen in 2030.



“Landschapbeheer is nauw vervlochten met waterbeheer. In onze samenwerking met het waterschap leggen we nadruk op een zorgvuldig proces en draagvlak in het gebied. Naar de toekomst toe staan we open voor vernieuwing van onze samenwerking wat betreft ontwikkeling, beheer en onderhoud.”

Peter van den Tweel, directeur Geldersch Landschap en Kastelen

Hoe het waterschap verandert

Onze Watervisie 2030 wil een inspirerend toekomstbeeld scheppen, waar we als waterschap niet als enige voor aan de lat staan, maar wel een bijzondere verantwoordelijkheid voor hebben. Onze organisatie gaat zich erop toeleggen om de visie in praktijk te brengen.

Daarvoor hebben we deskundige en ondernemende medewerkers nodig, die hun omgeving goed kennen en in staat zijn om verbindingen te leggen vanuit het belang van water.
Samenwerking tussen disciplines binnen en buiten het waterschap is essentieel voor het realiseren van de visie. Samenwerking op meerdere schaalniveaus geeft de nodige flexibiliteit voor het oppakken van de wateropgaven.

Sommige taken pakken we samen met de oostelijke waterschappen op, andere met gemeenten of met partijen in de Achterhoek, de Graafschap, de Liemers, de Veluwezoom of met de naburige Duitse collega's. Dit vraagt om veranderende rollen, zowel van onze bestuurders als van onze medewerkers. Daarvoor is het nodig dat we echt weten wat de boer, de burger, de natuurliefhebber, de visser, de ondernemer, de dorpeling en stedeling willen.

We moeten bereid zijn om vanuit onze specifieke verantwoordelijkheid voor het regionale water, alles mee te wegen om zo iedereen van het water in onze mooie regio te laten profiteren. Tegelijk vertrouwen we erop dat een ieder zijn eigen aandeel realiseert in onze gezamenlijke watertoekomst. Vanuit ieders doelen en belangen werken we samen aan de wateropgaven. Vandaar ons motto: 'Water als verbindend element'.



"Voor mij als recreant is water iets heel vanzelfsprekends. Je geniet ervan en zoekt het bewust op, maar denkt niet direct na over ontwikkelkansen voor de toekomst. Het waterschap heeft dat in de watervisie wel gedaan en op een mooie manier verwoord."

Louis Zweers, sportvisser


Enschede
Buurserbeek
Borculo
Berkel
Groenlose
Slinge
Boven
Slinge
Winterswijk
Bocholt

Colofon

Deze watervisie is tot stand gekomen met inbreng van medewerkers van het waterschap, en een brede groep vertegenwoordigers van medeoverheden, agrariërs en terreinbeheerders, ondernemers en bedrijven, recreanten en burgers.

Eindredactie Bram Zandstra, Ingrid Canter Cremers - Waterschap Rijn en IJssel
Procesbegeleiding Rob Bonte - Royal HaskoningDHV
Vormgeving Het Lab ontwerp + advies
Fotografie Ivo Hutten - Fotografie en Communicatie
Kaart Bob Brobbel
Drukwerk De Groot Drukkerij

Waterschap Rijn en IJssel
0314-369369
www.wrij.nl

Doetinchem, juli 2013

